

Finansdepartementet
Skatte- och tullavdelningen
103 33 Stockholm

Stockholm

Vår referens

Dnr

20201210

Lise-Lotte Argulander

Fi2020/04742

Remissvar angående Stöd vid korttidsarbete i vissa fall

Företagarna har beretts möjlighet att yttra sig över nämnda remiss, *Stöd för korttidsarbete i vissa fall*, och lämnar följande synpunkter.

Inledningsvis vill vi uttrycka att Företagarna är positiva till att förordningen om korttidsstöd förlängs under 2021. Förlängningen är ett viktigt stöd i arbetet med att rädda jobb och företag i den ytterst allvarliga situation vi befinner oss i.

Förordningens ikraftträdande föreslås till den 15 februari 2021

Företagarna är mycket kritiska till att förordningen inte föreslås träda ikraft innan den 15 februari 2021. Det riskerar att medföra stora problem för företag som är i kris och som snarast behöver få vetskap om, och isåfall när, de kan få stöd.

Tvingas företagen vänta för länge på besked bedömer Företagarna att många verksamheter riskerar stora likviditetsproblem och i värsta fall konkurs. Lönsamma företag skulle inte behöva drabbas om förordningen enbart förlängdes utan avbrott i ansökningsförfarandet eller om ansökningar kan göras i förväg så att preliminära utbetalningar kan göras så fort förordningen trätt ikraft, likt det förlopp som gällde i våras.

Företagen behöver ett jämnt inflöde av pengar för att dels klara löneutbetalningar, dels överhuvudtaget överleva denna krisperiod. Särskilt gäller detta företag vars verksamheter är belagda med diverse restriktioner som i praktiken innebär ett näringsförbud.

Företagarna anser att stödets förlängning och ansökningsförfarande måste komma igång snarast.

Oklart om nivåer för korttidsstöd för december månad 2020

Av förordningen framgår inte vilka nivåer som gäller för december månad 2020. Förordningen talar om en förlängning från och med den 1 december men i § 6 beskrivs nivåerna som gäller från 1 januari 2021. Förordningen gäller från 1 december 2020. Om den tidigare förordningens nivåer ska gälla för december 2020 anser Företagarna att det bör framgå tydligare för att undvika missförstånd.

Månadsutbetalningar föreslås i den nya förordningen

Företagarna har förståelse för att vi i framtiden kan behöva ändra lagstiftningen så att det istället kan vara månadsutbetalningar, men att ändra detta mitt i en pandemi avstyrks å det kraftigaste.

Tillväxtverket behöver även fortsättningsvis kunna fatta beslut om preliminära utbetalningar för längre perioder än en månad, för att undvika att anställda blir utan lön nu över julhelgerna och att företag hamnar på obestånd.

Företagarna befärrar att administrationen för Tillväxtverket skulle öka kraftigt om månadsutbetalningar införs. Redan idag har Tillväxtverket svårt att hinna med avstämningar och många tusen företag har fått vänta i upp till 4-5 månader på ytterligare utbetalningar efter avstämning 1 (juni) och 2 (juli). Drygt 4 000 företag hade fram till den 18 november ännu inte fått besked, enligt Tillväxtverkets egna uppgifter.

Om striktare handläggning av ansökan och om intyg från revisorer

Att mitt under pågående pandemi ändra den nya förlängda förordningen och kräva striktare handläggning med ändringar i ansökningsförfarande och krav på dokumentation anser Företagarna inte vara tillrådligt.

Den utökade handläggningstiden som detta innebär kommer med omedelbar verkan drabba företagen på ett orimligt sätt.

Att införa ett krav på revisorsintyg för företag vars lönesummor överstiger 400 000 kronor jämförelsemånaden ifrågasätts kraftigt av Företagarna. Dels tar det tid att få ett revisorsintyg, dels innebär det en markant kostnadsökning för företagen och med tanke på att kravet på detta sammanfaller med årsbokslut för många företag kommer det vara svårare än vanligt att hitta revisorer som har tid. Det innebär att företag som idag kanske inte har en auktoriserad revisor eller motsvarande kommer få vänta på att få ett sådant intyg då revisorer måste prioritera årsbokslut m.m. Enligt de uppgifter som Företagarna har tillgång till kostar ett sådant intyg runt 30 000 kronor.

Detta krav innebär ökade kostnader samt en ökad regelbörda för företagen som vi bedömer måste minimeras under denna pandemi.

Att stävja missbruk och kunna återkräva felaktigt utbetalda pengar är naturligtvis viktigt, men Företagarna anser att dessa återkrav kan göras i efterhand utan att äventyra företagens nuvarande likviditetsproblem kopplat till pandemin. Det finns i det föreslagna regelverket ett antal verktyg för kontroll och återkrav.

Att mitt under pågående pandemi ändra regelverket så att skötsamma företag, som arbetar hårt för att få verksamheten att gå runt, får vänta orimligt länge på stöd anser Företagarna är en allvarlig felprioritering av regeringen.

Angående retroaktiviteten av förordningen

Regeringen föreslår att förordningen ska tillämpas retroaktivt från den 1 december. Det är visserligen bra, men det sena ikraftträdandet som föreslås, i mitten av februari 2021, kommer innebära praktiska problem för företagen.

Ett sådant är hur ska företagen nu i december kunna förlägga ”ledigt” ett antal procent för att tidigast i mitten av februari få reda på om stödet beviljats? Att förlägga ledigheter och arbetstid retroaktivt är inte förenligt med hur arbetstidslagen ser ut. Företagen kan inte ”ta tillbaka” utlagda ledigheter i februari. Vad händer om stödet nekas? Ska företagen då kunna ”kräva” arbetstagarna på ”arbetstid” som ska förläggas ut i mars? En retroaktivitet av tiden av tillämpningen fram till möjligt ansökningsdatum måste minimeras, vilket är ett av motiven till Företagarnas krav på att ta förordningen i bruk tidigare.

Vidare riskerar företagen att få ”agera bank” åt staten då företagen får betala lön och även statens del av lönen till arbetstagaren som blir ”permitterade” i december, januari och i värsta fall även februari fram till dess att företagen fått sina ansökningar godkända av Tillväxtverket och pengarna betalas ut. Företagen kan ju knappast ge arbetstagaren ledigt och säga till arbetstagaren att den del som staten ska betala till dem i stöd kommer de att få i efterskott – förhoppningsvis i februari men kanske ännu senare.

Retroaktivitet är nödvändigt eftersom regeringen först nu lägger fram förslag till förlängning, men mellantiden måste minimeras så att stödpengarna kan betalas ut snabbare. Företagen ska inte agera vare sig bank eller kreditgivare åt staten.

Särskilt om nuvarande karensregler och det tillfälliga borttagandet

Vad gäller karensreglerna anser Tillväxtverket (i nuvarande förordning) att om företaget gjort slutavstämning under 2020 men under hösten återigen är i behov av stöd är det omöjligt på grund av nuvarande karensregler. Många företag har haft en viss uppgång under sommaren och trodde då att krisen var över. När nu ytterligare restriktioner har införts och verksamheten nästan helt avstannat igen, anser vi att karensreglerna tillfälligt behöver förändras även i nuvarande förordning så att dessa företag kan återgå i korttidsstöd. Det är något oklart om dessa företag kan återgå eller om de är utestängda helt från stöd under resten av 2020 och 2021.

Jämförelsemånad

Företag som har säsonger eller som behövt korttidsanställa personal för vissa perioder under 2020 missgynnas av reglerna om jämförelsemånad. Om företaget har ansökt om stöd någon gång under 2020 ska deras jämförelsemånad även i fortsättningen vara tre månader innan stödet söktes första gången. Mycket har hunnit hända i ett företag under de månader som förflutit sedan pandemin startat. Likaså för företag som söker stöd första gången för december 2020 ska jämförelsemånaden vara september i år.

Företagarna förstår att det måste finnas en jämförelsemånad, men den bör vara flexibel och kunna vara tre månader innan stödet söks, inte som i förslaget fastställd i förväg.

Särskilt om förslagen rörande vinstutdelning m.m.

I promemorian föreslås en begränsning av rätten till korttidsstöd, kopplad till vinstutdelning. Ett företag ska inte ha rätt till korttidsstöd om det har beslutat om eller verkställt vinstutdelning, gottgörelse, förvärv av egna aktier eller minskning av kapitalet eller reservfonden för återbetalning till aktieägare eller medlemmar, någon gång under stödperioden, inom två månader innan stödperioden eller inom sex månader efter stödperioden. Så kallat formlösa överföringar (17 kap. 1 § 1 st. aktiebolagslagen), till exempel lämnande av koncernbidrag, ska dock inte omöjliggöra korttidsstöd.

Företagarna anser i grunden att inskränkningarna i företags möjligheter att göra aktieutdelningar och liknande överföringar är alltför långtgående. Korttidsstödet är i grunden inte ett stöd som hamnar ökar företagets egna kapital genom att "fylla på kassan", utan är avsett att täcka lönekostnader för anställda på korttidspermittering. Det allvarlighetskrav som anförs i promemorians avsnitt 6 visar också att korttidsstödet handlar om att undvika uppsägningar. Det är därmed en avgörande skillnad mot kontantstöd, som t.ex. omställningsstödet. Korttidsstödet är således ett sätt för staten att undvika kostnader för a-kassa. Därtill innebär korttidsstödet ökad arbetskostnad per timme för arbetsgivaren, eftersom det finns en kostnadsdelning.

I sak välkomnar Företagarna att regeringen nu reglerar denna begränsning tydligare i lag. Så som anges i promemorian är det värdefullt att gränsdragningsproblem och oförutsebarhet i detta regelverk undviks i möjligaste mån.

Dock anser vi att begränsningen är alltför långtgående, och bör vara tre månader efter stödperioden, i stället för det föreslagna sex månader.

I förslaget ska begränsningen gälla även moderbolag i koncern med det stödmottagande företaget. Det antyds att syftet med detta är att undvika en situation där det stödmottagande företaget lämnar koncernbidrag (tillåtet) till moderbolaget som sedan gör utdelning till dess ägare. Det saknas en konsekvensanalys i promemorian av hur detta påverkar svenska företag, i synnerhet som det framgår av författningskommentaren att även utländska koncerner är tänkta att omfattas av reglerna.

Särskilt om säsongföretag och företag med oregelbundna arbetstider

Företagarna ser vissa problem med tillämpningen av nuvarande förordning samt även fortsättningsvis i den nya. Denna problematik gäller främst säsongföretagen på grund av att de behöver rekrytera nu för att de ska kunna bedriva verksamhet under vintern 2020/2021. En fråga är hur de kommer att påverkas om fortsatta restriktioner gäller och de måste stänga sina verksamheter, som de fick göra i mars/april tidigare i år. Enligt regelverket riskerar säsongföretag att betraktas som om de inte har "allvarliga ekonomiska problem" eftersom de rekryterar och låter personal påbörja sina anställningar nu i december. Tillämpningen av förordningen måste bli tydligare till dessa företags fördel, för om de inte kan omfattas av stödet på grund av rekryteringen nu kommer de inte kunna öppna överhuvudtaget. De behöver säkerställa att de har tillräckligt med personal för att öppna och driva verksamheten vintern 2020/2021. För dessa företag behöver regeringen se över regelverket, särskilt vad gäller jämförelsemånad och hur 70 %-regeln ska räknas om företaget återigen hamnar i problem på grund av pandemin och restriktioner. Säsongföretagens fortlevnad och överlevnad är viktigt för Sveriges framtida ekonomi, inte minst då många säsongföretag är verksamma på mindre orter med få arbetstillfällen och i allra högsta grad bidrar till att ungdomar och nyanländafår jobb.

Särskilt om svårigheter för arbetstidens och ”permitteringens” förläggning

Många företag inom besöksnäring och handel har oregelbundna arbetstider som förläggs efter schema med 14 dagars varsel. Det innebär att den veckatliga arbetstiden varierar. I många kollektivavtal tillåts variationer över längre tid ända upp till ett år i så kallad årsarbetstid. Det kan innebära att en arbetstagare arbetar väldigt lite eller inte alls en vecka eller månad, för att därefter arbeta betydligt mer nästkommande period. Det varierar beroende på efterfrågan och bransch.

Det kan dessutom i dessa tider vara svårt att förutse antal kunder eller om det kommer införas ytterligare restriktioner med kort varsel som påverkar företagets verksamheter.

Den nuvarande utformningen av både lagstiftningen och förordningen för korttidsstöd tar dock inte hänsyn till dessa företag. De bygger på att arbetstagarna har en jämn förutbestämd arbetstid varje vecka. Det har inneburit att företag (som använder korttidsstöd enligt nuvarande förordning) i en del fall misstänkts för fusk när de redovisar att deras arbetstagare arbetar olika mycket olika veckor. Ibland har dessa verksamheter mycket stora skillnader i arbetad tid varje vecka. Om den nya förordningen träder i kraft först tidigast i mitten av februari 2021 och möjligheten att ansöka öppnar först då, kommer företag som försöker parera julen (och dess eventuella uppgång eller nedgång beroende på bransch) riskera att få svårigheter med hur de ska förlägga arbetstiden och eventuell arbetstidsförkortning (permittering).

Att i efterhand lägga ut eller ta tillbaka ledighet är omöjligt. Särskilt problematiskt blir detta för företag som inte har kollektivavtal och som måste förhålla sig till arbetstidslagens fyra veckor i genomsnitt för att förlägga den ordinarie arbetstiden på. Bland företag med upp till 49 anställda är det 6 av 10 företag som inte har kollektivavtal.

Företagarna anser att Tillväxtverket måste få förutsättningar och regelverk som även stöder företag utan kollektivavtal. Nuvarande förslag räcker inte.

Företagarna

Fredrik Östbom
Samhällspolitisk chef

Lise-Lotte Argulander
Jur.kand, specialist arbetsrätt och
arbetsmiljö